

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Het woord van de Heere Jezus

"En dit geschiedde twee jaren lang, alzo dat allen die in Azië woonden, het woord van de Heere Jezus hoorden, beiden Joden en Grieken"

Hand. 19:10

Paulus is in Efeze, de hoofdstad van de provincie Asia. Efeze is een havenstad, met alle daaraan verbonden zonden en ellenden. In godsdienstig opzicht is Efeze een centrum van afgoderij: de godin Diana wordt er vereerd en aan haar dienst zijn allerlei vormen van toverij en occultisme verbonden. Een goddeloze stad dus, dit Efeze. Wat moet de apostel daar doen?

"Gaar dan heen.....onderwijs alle volken...", sprak Jezus. Ja maar, in Efeze zit toch niemand op het Evangelie te wachten? Toch leidt God Paulus' weg daarheen. Naar gewoonte gaat Paulus eerst naar de synagoge om tot de Joden te spreken. In een later stadium zoekt hij ook de heidenen op.

De middenmuur des afscheidsels is immers afgebroken in Christus. Ook de blinde heiden mag horen, dat God genadig is en dat er voor hem zaligheid is. Er zijn er die het Woord geloven en die tot een geheel ander en nieuw leven komen. Zij kunnen er niet van zwijgen. En vanuit de stad Efeze wordt de boodschap van Gods genade ook verkondigd in de provincie Asia. Onder andere in Laodicea, Colosse, Hierapolis. De arbeid van Paulus is niet te vergeefs. De Heere geeft getuigenis aan Zijn Woord in de harten van mensen. En zowel Joden als Grieken komen tot geloof. Waar de tekst speciaal aandacht voor vraagt is: Wat hoorden die mensen nu in feite? Welke boodschap bracht Paulus en welke boodschap wordt vanuit Efeze in de provincie Asia doorverteld? Welke

boodschap kreeg zo veel invloed in het leven van mensen, dat zij er helemaal door veranderd werden? Op die vragen antwoordt de tekst: Het was het Woord van de Heere Jezus. Wat betekent deze uitdrukking? Het kan betekenen: Het Woord, dat de Heere Jezus Zijn apostelen heeft opgedragen te spreken. Het kan ook betekenen: Het Woord, dat over de Heere Jezus spreekt en Hem tot inhoud heeft. Maar laat Paulus zelf zeggen wat dat Woord van de Heere Jezus is. Het is immers wel duidelijk, dat wat de mensen in geheel Asia vertellen, hetzelfde is als wat ze in Efeze van Paulus zelf gehoord hebben. Wat is dat dan?

Een hoofdstuk verder in het boek der Handelingen staat het. Paulus neemt daar afscheid van de ouderlingen van de gemeente van Efeze. Hij ziet nog eens terug op de jaren die hij in Efeze heeft doorgebracht en de boodschap die hij er gebracht heeft. Hij heeft, zo zegt hij zelf, de volle raad Gods verkondigd (vs. 27). Daar heeft hij niets van achtergehouden. Daar heeft hij niet mee gemarchandeerd. Alles wat God bekend maakte, betreffende de zonde van de mens alsook betreffende de genade, die Hij in Christus voor zondaren heeft bereid. En waarom heeft Paulus die boodschap gebracht? Waarom heeft hij niet gerekend met de wensen en de smaak van hen die naar hem luisterden? Hij kon toch weten, dat als hij het hele Woord van God bracht, er dan verzet zou komen, zoals in Efeze ook metterdaad het geval was. Had Paulus dat niet kunnen en moeten voorkomen, door de scherpe kantjes er wat af te slijpen en het Woord wat aan te passen?

Paulus heeft geweten, dat het Evangelie voor zondaren is. En zal de zondaar

het Evangelie als Evangelie leren waarderen dan moet hij zichzelf eerst als zondaar leren kennen. Dan moet hij zich geplaatst weten voor God en Diens heilige wet, om zich zo te realiseren, dat die God het recht heeft om hem te straffen. En zo is het Woord des Heeren dan ook de boodschap die oproept tot bekering en geloof. Ook dat noemt Paulus in zijn afscheidswaarden tot de ouderlingen van Efeze. Hij heeft zowel Joden als Grieken betuigd de bekering tot God en het geloof in de Heere Jezus (vs. 21). Hij heeft aangedrongen op bekering; op een breken met de zonde. Hij heeft aangedrongen op geloven in de Heere Jezus Christus in Wie de vergeving van zonden is. Hij heeft aangespoord om als arme zondaren uit te gaan tot deze door God gegeven Zaligmaker.

Zo heeft Paulus in Efeze gepredikt het Evangelie der genade Gods, zoals hij het zelf noemt (vs. 24). Het Evangelie dat verkondigt, dat God genadig is en hoe Hij genade bewijst en aan wie Hij dat doet. Dat is het Woord van de Heere Jezus. De boodschap, die al de raad Gods verkondigt, die aandringt op geloof en bekering en die de genade Gods in het volle licht plaatst. Dat was het wat Paulus in Efeze bracht. Dat hebben ze daar gehoord. Dat heeft ook gehoor gevonden. En het is datzelfde Woord, dat vanuit Efeze in geheel Asia bekend werd en ook daar tot zegen gesteld werd. Is er een ander Woord? Nee, dit is nog de enige boodschap waar een zondaar werkelijk baat bij heeft. Hebt u er al baat bij gevonden? Heeft dat Evangelie in uw leven al kracht geoeft? Draagt het ook in uw leven al vrucht? Hebt u die twee werkelijkheden, die erin aan de orde gesteld worden, de werkelijkheden van zonde en genade, al leren kennen? Daar gaat het om! We staan immers schuldig aan Gods heilige wet. Net zoals de mensen in Efeze, of het nu Joden of heidenen waren. We kunnen onszelf niet verontschuldigen, alsof

we Gods geboden zo serieus nemen en Gods wet niet zouden overtreden met gedachten, woorden en werken. We hebben bekering nodig! We hebben geloof in de Heere Jezus Christus nodig. Want alleen in Hem is vergeving en alleen bij Hem zijn we veilig. Achter Zijn bloed moeten we schuilen. Op Hem dient ons vertrouwen te staan. Dat zegt ons het Woord van de Heere Jezus. Maar kan dat dan wel? Mag dat ook wel? Op de Heere vertrouwen? Tot Hem vluchten en bij Hem schuilen? Als het niet kon en mocht van de Heere zou het Woord van de Heere Jezus ons er niet toe oproepen. Maar nu krijgen we van God toestemming om naar Zijn Zoon te vluchten en in de weg van bekering en geloof ons van de zonde af te wenden en tot God in Christus heen te wenden. En wat we daartoe nodig hebben wil de Heilige Geest ons geven. Wat doet het Woord van de Heere Jezus in ons leven?

Ds. P. den Butter

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
postrek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Van de administratie

Ondanks de aangebroken vakantietijd kwamen er in de afgelopen veertien dagen voor f. 310,- aan giften binnen, waaronder een bedrag van f. 75,- voor de school in Dundas. Bovendien konden wij nog acht nieuwe abonnees inschrijven, waaronder enkelen, die door verschillende kerkenraden werden opgegeven. Met een veertiendaagse groet,

P.J. Boers

Van de redactie

Inhoud.

In deze aflevering van ons blad treft u een meditatie aan van ds. P. den Butter over Handelingen 19: 10. Verder de gebruikelijke vervolgartikelen.

Zendingsdag Elburg.

D.V. 26 juli zal de jaarlijkse zendingsdag te Elburg weer gehouden worden in de Geref. Kerk aan de Vrijheidsstraat 1

's Morgens aanvang 10.30 uur.

Opening ds. M.C. Tanis te Werkendam. Spreker: Ds. J.M.J. Kieviet te Rotterdam-Kralingen.

's Middags aanvang 14.00 uur.

Opening ds. A. van Heteren te Barendrecht, spreker br. H. Bor te Gent, sluiting ds. M.C. Tanis te Werkendam.

Verdrukking.

We kunnen regelmatig lezen van verdrukking voor christenen. Op de Molukken is dit ook werkelijkheid. Dit zal met name ouderen aanspreken die nog weet hebben van het verleden. Maar ook in Somalie en andere landen en gebieden is er sprake van verdrukking. Kerken worden in brand gestoken, Bijbels verbrand en christenen vervolgd, gemarteld en gedood. Laat er onder ons meeleven en gebed mogen zijn. Wanneer we zien op de zonden van land en volk van Nederland mag het ons wel een wonder zijn dat er hier nog rust en vrede is. Maar hoe lang nog? Hoe lang zal de lankmoedigheid van God nog uitgebreid zijn over ons vaderland? Moge de Heere wonderen van bekering werken in ons land. Want een land en een volk dat voortgaat op een weg al verder bij God vandaan heeft Gods oordelen te vrezen. De Heere werke ook in de kerken tot eer van Zijn Naam en tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Verschijningsdata

In verband met de zomertijd zullen D.V. de volgende afleveringen van ons blad verschijnen op donderdag 10 augustus, 7 september en vanaf donderdag 21 september weer elke veertien dagen. De scribenten wordt vriendelijk verzocht 8 dagen voor de verschijningsdatum de copy ingeleverd te hebben. Bij voorbaat hartelijk dank voor de medewerking. *AvH.*

Hoe werd er gepreekt in de oude Christelijke Gereformeerde Kerk (1869-1892)? (8)

In deze serie artikelen hebben we tot nu toe een vijftal preken nader beluisterd, twee Catechismuspreken en drie over een Bijbelse stof.

Ik wil besluiten met een gelegenheidspreek, een predikatie namelijk die werd gehouden ter gelegenheid van de opening van de Generale Synode die in 1885 in Rotterdam werd gehouden. De prediker was ds. W.H. Gispen, preses van de vorige synodevergadering. Ds. Gispen (1833-1909) was een voor-aanstaand man in de verenigde kerken. Niet minder dan vier synoden diende hij als preses. Een hoogtepunt moet voor hem geweest zijn het moment dat hij op 17 juni 1892 als voorzitter van de Generale Synode aan dr. A. Kuyper de hand kon reiken als symbool voor de tot stand gekomen eenheid met de Nederduitsch Gereformeerden. Oor-

spronkelijk was hij afkomstig uit de kruisgemeenten. Maar lang voor de vereniging in 1869 had hij zelf al de overstap naar de Afgescheidenen gemaakt. Hij moet een man van grote kanselgaven zijn geweest. Tijdgenoten typeerden hem als "singulier in alles". Veel heeft hij gepubliceerd.

Voor deze gelegenheid heeft hij 1 Timotheüs 3:15b als tekst gekozen. Daar lezen we deze woorden: "... hetwelk is de Gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid". Het is geen gewone zondagse gemeentepreek die ds. Gispen houdt, maar meer verkondiging aan en toerusting van de broeders die zich vanaf de volgende dag zouden zetten aan het gewichtige synodewerk. Toch laat mijns inziens ook deze preek iets

ervan zien hoe toentertijd gepreikt werd en vanuit welke uitgangspunten dat gebeurde. De preek (een kleine 7.000 woorden!) bestaat uit twee onderdelen. Eerst geeft ds. Gispen "de algemene strekking van de tekst" weer. In de tweede plaats "hare toepassing op de Christelijke Gereformeerde Kerk". Daarover straks meer.

De apostel, aldus ds. Gispen, geeft hier wenken en vermaningen aan de opzieners. Ze moeten leren hoe zich te gedragen in de gemeente en in de uitoefening van de hun opgedragen bediening. Ze hebben het opzicht over het huis Gods, de gemeente van de levende God, het voorwerp van Zijn liefde. Met het oog op hun roeping noemt Paulus de gemeente: een pilaar en vastigheid van de waarheid. Zij heeft de ontzaglijke taak en de roeping om de door God in Zijn Woord geopenbaarde waarheid in deze wereld in te dragen en te bewaren. Let wel, zo benadrukt de prediker, de gemeente is niet zomaar een willekeurig samenstel van mensen die ieder belijden wat ze zelf willen, maar ze is een door God samengeroepen menigte. Wijst haar naam 'kerk' daar niet op? 'Kerk' is: 'geroepen te zijn'!

Een sterk pleidooi voert ds. Gispen vervolgens voor de bewaring en de handhaving van de leer der Schriften. Rome stelt de kerk boven de leer, alsof zij de uitvindster en de bezitster ervan is. Maar de Gereformeerde leer onderwerpt ook de kerk zelf aan het gezag van Gods Woord. De kerk heeft de waarheid niet uitgevonden, maar zij heeft haar van de Heere ontvangen en moet haar daarom bekend maken aan alle gewetens van de mensen. De Geest des Heeren wil daartoe de kerk door alle eeuwen heen in de waarheid leiden. Zo en zo alleen is de gemeente draagster en bewaarster der waarheid. Welke is dan de dienst die de kerk des Heeren volbrengt? Gispen noemt de bekende drieslag: de prediking van het Evangelie, de dienst der Sacramenten en de handhaving van de Christelijke tucht.

Het tweede punt van deze preek is een brede toepassing, toegespitst op de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland. "Laat mij dit mogen doen in een drietal bijzonderheden en u aantonen hoe het in de tekst uitgedrukte denkbeeld 1) het ontstaan onzer kerk verklaart, 2) haar bestaan wettigt en 3) hare roeping voor deze tijden aanwijst."

Hoe is de afgescheiden kerk in Nederland ontstaan? Niet naar aanleiding van een twist met de overheid, ook niet vanwege een meningsverschil aangaande het kerkrecht, zelfs niet omwille van het zingen van gezangen, zegt ds. Gispen. In plaats daarvan: "De Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland behoort tot die groep van vrije kerken op het vaste land van Europa die ontstaan zijn naar aanleiding van de leer". Dat wettigt ook haar bestaan. "En juist daarin ligt opgesloten de ontzaglijke eis des Heeren en de heilige roeping der Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland. Het 'adeldom verplicht' is ook hier van toepassing. Wil en moet de gemeente des levenden Gods draagster en bewaarster der waarheid zijn, dan moet zij ook tonen dat zij het is! In die gedachte is de roeping der kerk, voor deze tijden, aangewezen."

Ds. Gispen werkt die roeping van de kerk uit naar drie kanten. Naar drie mogelijke afwijkingen. De kerk - de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland wel te verstaan... - moet op een drievoudig front present zijn. Daar moet ze pal staan voor de waarheid. Het is haar taak de waarheid te verkondigen en de leugen tegen te staan. Drie fronten zei ik. Want drie fronten noemt ds. Gispen in zijn preek. Hij spreekt er heel uitvoerig over. Hier zij het kort samengevat: die 'leugen' wordt verwoord door het modernisme (als een dwaling van het verstand), door het mysticisme (als een dwaling van het gevoel) en door het methodisme (als een dwaling van de wil). Daarbinnen onderscheidt ds. Gispen nog diverse varianten. Eén ervan concretiseert hij met naam en toenaam: het 'methodis-

me' van het Leger des Heils. "Met vliegende vaandels en de groote trom roerend, trekt het Leger des Heils er op los, de stad mensch-ziel voor koning Emmanuël opeischend".

Als kenmerkend voor het 'methodisme' dat ds. Gispen voor ogen staat, noemt hij de gedachte dat "niet de almachtige God, maar de afhankelijke en geestelijk doode mensch beslist over de bekering". En dan geeft hij zo iemand kennelijk even het woord: "God wil alle menschen wel zalig maken, maar als de menschen nu niet willen, dan kan God er ook niets aan doen". En Gispens eigen reactie dan weer, met als het ware een toon van verbazing in zijn stem: "Hij, de Vrijmachtige en Almachtige, staat machteloos tegenover het maaksel Zijner handen...!" We horen hier oude en nieuwe ketterijen klinken: de vrije wil ten goede, algemene verzoening, een onmachtig God. Al met al: vormen van remonstrantisme, uitkomend in een God naar eigen maaksel... Hoe actueel! Wordt dit soort afwijkingen tegenwoordig niet dikwijls als 'evangelisch' of zelfs 'gereformeerd' aangeduid?

Maar ds. Gispen zegt: op deze fronten heeft de kerk des Heeren te staan. Getuigend en onderscheidend, wervend en werend. Immers de roeping van de kerk is draagster en bewaarster van de waarheid te zijn. Nog een enkel woord van ds. Gispen: "Moge God de Christelijke Gereformeerde Kerk en hare Synode daarvoor bewaren en het oordeel der geestelijke doodigheid verre van haar houden! Liever een pijnlijke strijd dan een valsche rust!"

JMJ K

Standvastig (19)

Laten we de boze niet onderschatten. Hij kan werken, en doet dit op verschillende manieren. Nehemia heeft daarmee ook kennisgemaakt.

David bad: "Wees mij genadig, o God! want de mens zoekt mij op te slokken; de ganse dag dringt mij de bestrijder. Mijn verspieders zoeken mij de ganse dag op te slokken; want ik heb veel bestrijders, o Allerhoogste!"

Dit gebed en deze ondervinding waren Nehemia niet vreemd. De muur van Jeruzalem naderde zijn voltooiing. Alle scheuren waren gedicht, slechts de poortdeuren moesten nog in de scharnieren worden gehangen. Nog

een korte tijd en Jeruzalem zou weer een gesloten, verdedigbare stad zijn.

De vijanden hoorden dit en het was een doorn in het oog. Alles moest in het werk gesteld worden om dit te verwijderen. Drie pogingen waren reeds gedaan om het te beletten, maar deze waren mislukt. Mismoedigheid ging de tegenstanders niet beheersen. Daar zorgde de satan wel voor. Een listig plan werd uitgedacht. Men had heel goed in de gaten dat Nehemia de spil van heel het werk was. Hij was de bouwer, de stimulator, de doorzetter, vandaar dat men hem wilde uitschakelen. Wanneer dit gebeurde zou het werken

voorbij zijn. Hun houding ten opzichte van hem was totaal anders dan voorheen. Hun gebruikte wapens: spot, toorn en inzet, hebben niets kunnen bereiken. Het werk bleef doorgaan. Nehemia was niet geweken. Ze hebben in de gaten dat vijandschap niets teweegbrengt. Ze proberen nu op een heel vriendelijke manier hun doel te bereiken. Sanballat en Gesem wilden graag met Nehemia spreken. Ze nodigden hem uit om te komen in één van de dorpen in het dal van Ono. Nehemia mocht zelf bepalen in welk dorp. De plaats van samenkomst zou enkele tientallen kilometers van Jeruzalem verwijderd zijn. Tussen Jeruzalem en Samaria, op neutraal terrein dus. Een aardig plannetje zouden we denken, maar zeer listig bedacht en het einde zal zijn de dood van Nehemia, de ondergang van het volk en het werk onvoltooid.

Levensgevaarlijk ging men te werk. Zeer geraffineerd. Onder de schijn van vriendschap en genegenheid trad men Nehemia tegemoet. Hij moest de indruk krijgen: Zij zijn anders, niet meer als voorheen. Ze willen contact en vriendschap. Zulk een houding en toenadering behoren niet tot het verleden. Satan is nog steeds bezig. Door vijandschap probeert hij te winnen; uit het evenwicht te slaan of uit elkaar. Onder de schijn van vriendelijkheid, welwillendheid, meelevendheid en hulpvaardigheid gaat hij ook te werk. En mensen sneuvelen en kinderen Gods worden verleid. Denk aan Lot in Sodom en de vriendschapssluiting van enkele koningen. De vriendelijkheid van de ongelovigen en hun relaties deden personen overstag gaan. Bij aanmerkingen wordt gezegd: Zeker, hij of zij doet nergens aan; ik ben het met vele dingen niet eens, maar hierin en daarin is men een voorbeeld voor een kerklid. Én: op de duur wordt de persoon geheel geaccepteerd. Men zit in een strik. De gevolgen blijven niet uit. De Bijbel geeft ons voorbeelden daarvan. Ter waarschuwing staat beschreven: Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld (Jak. 4:4).

Laten wij er steeds acht op hebben dat de satan door zijn handlangers bezig is om ons weg te trekken of te lokken van achter de beschermende muur. Satan haat alles wat van de Heere is. Hij kan niet hebben als het leven in 's Heeren dienst wordt besteed. Hij stelt alles in het werk om los te weken van het denken aan en bezig zijn met onze zaligheid, 's Heeren Woord, wet, dienst,

dag en prediking. Men moet daaronder vandaan of wat gemakkelijker daarover gaan denken. Het wordt gehoord: Gelukkig denk of leef ik anders dan jaren geleden. Door de opvoeding thuis, in de kerk heb ik een streep gehaald. Het starre, het enge is voorbij. Ik leef in het licht met Jezus. De weg door het leven is niet meer zo smal. Mijn levensstijl is veranderd. Het komt niet op het uiterlijke aan. Ik ben nu vrij. Eigen leven, eigen vrienden. Men vergeet echter dat zelfs bepaalde vrijheid de gebondenheid is aan satan, wereld en zonde.

Vandaar de waarschuwing: "Wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede en welbehagelijke wil van God zij" (Rom. 12:2).

Nehemia's leven was zo, vandaar zijn zakelijk antwoord: "Ik doe een groot werk, zodat ik niet zal kunnen afkomen; waarom zou dit werk ophouden, terwijl ik het zou nalaten en tot ulieden afkomen?" (Neh. 6:3).

Kort gezegd was het antwoord: Ik heb geen tijd. Op zich een bekende uitdrukking. Ze wordt veel gehoord, niet altijd terecht. Want waarvoor en voor wie heeft men wel tijd? Nehemia had geen tijd voor de vijanden, hij had het druk met de dienst van de Heere. Die

dienst had zijn hart, vandaar dat hij ook uitzag naar de gehele herbouw van stad en tempel.

Laten ook wij daarnaar staan. Het werk van de Heere moge onze aandacht en liefde hebben. Geen tijd om rond te hangen in allerlei plaatsen van werelds vermaak. Geen tijd voor allerlei gesprekken, die geen waarde hebben of gesprekken, waarin de een of de ander naar beneden wordt gehaald. Dat wil niet zeggen dat vele dingen of personen niet onze aandacht mogen hebben, maar de dienst van de Heere en het werk in Zijn koninkrijk zouden het voornaamste moeten zijn. De Heere wil dit geven en laten doorwerken. De grote Knecht van het huis des Heeren, de Heere Jezus Christus wil onze werkeloosheid, onze machteloosheid wegnemen en Zijn kracht en liefde geven. Daardoor is de dienst van de Heere een dienst der liefde. We zullen neen zeggen tegen de wereld en ja tegen de Heere. We zullen kennen de vrucht van de bekering. Nehemia is dan onze vriend.

Hij zei nee. Hij had een goed, wettig excuus. Hij liet zich niet gemakkelijk overhalen. Alle mooie woorden van de uitnodiging ten spijt. Men wist wat men aan hem had.

Is het van ons ook bekend?

Ds. M.C. Tanis

Christopher Love (4).

Pogingen het leven van Love te sparen.

Love was ter dood veroordeeld. Het parlement kreeg veel verzoeken om zijn leven te sparen. Verscheidene kerkelijke gemeenten in Londen en zo'n vijftig predikanten boden smeekbeden aan het Lagerhuis aan. Ook de vrouw van Love, die in verwachting was van het derde kind, schreef een verzoek tot vermindering van de straf. Ook Love zelf had een verzoekschrift geschreven. In een tweede verzoekschrift vroeg de vrouw van Love of haar man niet verbannen kon worden. De terechtstelling werd een maand uitgesteld. Ondertussen zou advies van Cromwell worden ingewonnen. Nu werd Cromwell benaderd om het leven van Love te sparen. De vrouw van Love schreef voor de derde keer aan het parlement. Cromwell liet echter niets van zich horen in de richting van het parlement. Er werd nog een week uitstel gegeven. Andere verzoeken die bij het parlement werden ingediend hielpen niet. De meerderheid van het

parlement besloot het vonnis niet verder uit te stellen. Love voorvoelde zijn dood en begreep dat niets meer zou baten. Love was bepaald bij Psalm 116: 15 "Kostelijk is in de ogen des HEEREN de dood Zijner gunstgenoten." Opmerkelijk dat zijn laatste preek ging over Job 30: 23 "Want ik weet, dat Gij mij ter dood brengen zult en tot het huis der samenkomst aller levenden." Mary, de vrouw van Love stuurde nog een laatste smeekschrift naar het parlement. Ze smeekte om verbanning naar Nieuw-Engeland om te trachten arme Indianen te bekeren. Maar ook dit schrijven baatte niet. De terechtstelling zou 22 augustus 1651 op Tower Hill plaatsvinden.

In de Tower.

Love kreeg in zijn gevangenschap meerdere brieven. Een medegevangene wenste hem de nabijheid des Heeren toe alsook dat de Heere hem in genade zou ontvangen als mensen het ergste hebben gedaan wat zij kunnen doen. Love mocht in de Tower bezoek

ontvangen van zijn vrouw en enkele vrienden.

Opmerkelijke woorden heeft Love tot zijn vrienden mogen spreken: "Velen zeggen nu van mij dat ik mij bevind in een wanhopige en verloren toestand, maar ik zou mijn staat niet willen verwisselen, nee, niet voor al de heerlijkheid die er op de wereld te vinden is. Ik gevoel de liefde van mijn Verlosser sterker in mijn banden dan ik ooit gedaan heb in de dagen toen ik in vrijheid verkeerde. Daarom beschouw ik het leven hier als de dood zelf. Ik ben even vol liefde en vreugde in de Heilige Geest als ooit een fles was gevuld met nieuwe wijn." Ook sprak hij uit dat de macht van Cromwell spoedig ten einde zou komen en dat het koningschap hersteld zou worden.

Laatste brieven.

Vanuit de gevangenis heeft hij aangrijpende brieven geschreven aan zijn vrouw Mary. Mary schreef aan haar man dat zij het een eer vond afstand te moeten doen van haar man ter wille van Christus. "Je verlaat slechts een zondige, sterfelijke vrouw om eeuwig gehuwd te zijn met de Heere der heerlijkheid. Je verlaat slechts kindren, broers en zusters, om naar de Heere Jezus te gaan, je oudste Broeder. Je verlaat vrienden op aarde om te gaan genieten van heiligen en engelen en de geesten van de rechtvaardigen die tot volmaaktheid zijn gekomen in de hemel. Je verlaat slechts de aarde voor de hemel en verwisselt een gevangenis voor een paleis." "Als je 's morgens je kleren zult aandoen, o, denk dan: Ik trek nu mijn bruiloftskleren aan om voor eeuwig in het huwelijk te gaan treden met mijn Verlosser!" Mary schreef in deze brief niets over haar verdriet en zorg. Voordat deze brief Love bereikte had hij zelf een brief aan Mary geschreven. Daarin heeft Love meerdere raadgevingen aan zijn vrouw gegeven. Love schreef ook dat hij door de bepaalde raad Gods overgegeven was. Vanwege de verzoekschriften die aan het parlement gericht waren werd de executie nogmaals uitgesteld. Zo kon Love opnieuw aan zijn vrouw schrijven. Love schreef dat hij zich geen zorgen maakte om zijn kinderen omdat hij ze achterliet in de handen van een God Die zo goed is, en van zo'n goede moeder. In de laatste brief van Mary staat; "O, laat er geen enkele bezorgde gedachte voor je vrouw en je kleine kinderen in je opkomen. Jouw God zal onze God en ons deel zijn. Hij zal een Man zijn

voor je weduwe en een Vader voor je kinderen; de genade van je God is ons genoeg." Ook schreef ze over een eeuwig weerzien, zonder ooit meer van elkaar gescheiden te worden. 's Avonds op 21 augustus bracht Mary een laatste bezoek aan haar man. Samen hebben zij toen nog gebeden. Op de dag van de terechtstelling schreef hij een laatste brief aan zijn vrouw. De brief begint als volgt: "Ik ga nu van een gevangenis naar een paleis. Ik heb mijn werk gedaan, ik ga nu mijn loon ontvangen. Ik ga naar de hemel waar twee van mijn kinderen zijn. Ik laat je achter op de aarde waar drie van mijn kleine kinderen zijn. Die twee daarboven hebben mijn zorg niet nodig, maar de drie beneden hebben jouw zorg nodig. Het troost mij te bedenken dat twee van mijn kinderen

zich bevinden in Abrahams schoot en dat drie van hen in de armen zullen zijn van zo'n teergevoelige en godvrezende moeder en aan haar zorg zijn toevertrouwd." De laatste regels waren: "Lieve vrouw, vaarwel! Ik zal je niet meer mijn vrouw noemen. Ik zal je aangezicht niet meer zien. Toch ben ik niet erg verontrust want nu ga ik mijn Bruidegom ontmoeten, de Heere Jezus Christus, met Wie ik voor eeuwig gehuwd zal zijn.

*Je stervende, maar toch zeer toegene-
gen vriend tot aan de dood,
Christopher Love.*

Uit de Tower van Londen

*22 augustus 1651 De dag van mijn
verheerlijking."*

Ds. A. van Heteren.

Zending

Opdracht

De Zaligmaker heeft de opdracht tot zending gegeven. We lezen dit in Mattheüs 28:19 "Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb." Deze woorden zijn niet voor tweërlei uitleg vatbaar. Het is zonder meer duidelijk dat het Woord Gods over het rond der aarde gepredikt dient te worden. De oproep tot waarachtige bekering dient wereldwijd te klinken. In het Nieuwe Testament is het met name de apostel Paulus geweest die onder de heidense volken heeft mogen arbeiden. Door de arbeid van Paulus heeft de Heere zondaren en zondaresen willen bekeren. Het welbehagen Gods mocht voortgaan in een wereldrijk vol van afgodendienst, zonde en ongerechtigheid. Ook in later eeuwen is deze arbeid voortgezet. Ook in ons vaderland is het Woord Gods gekomen en heeft vrucht mogen dragen. De Heere heeft Zijn Kerk ook in onze lage landen bij de zee willen planten. Na de donkere Middeleeuwen is het werk van de Reformatie gekomen. De duisternis van dwaling en ketterij werd verdreven. Het licht van Gods Woord mocht opgaan in onze lage landen. Maar wat hebben wij in Nederland met de opdracht tot zending gedaan? Het zou weleens kunnen zijn dat er dienaangaande een zeer eenzijdig beeld bestaat. Nederland zou in de achterliggende eeuwen heel actief zijn geweest

in het handel drijven en het winst maken. Veel minder actief of helemaal niet actief zou men geweest zijn met de verbreiding van het Woord Gods. Er zou weinig of geen oog geweest zijn voor de taak van de zending. Hoe ligt dit alles? Hoe werd er over de zending gedacht en wat is er daadwerkelijk aan zending bedreven?

Bezinning

In de republiek der zeven verenigde Nederlanden ging men zich rond 1600 bezinnen op het werk van de zending. Meerdere theologen hebben daar in hun geschriften blijk van gegeven. De Amsterdamse predikant J. Habsbergen vertaalde in 1601 een geschrift dat christenen toe moest rusten tot het werk van de zending. Dit geschrift was met name bedoeld om de opmars van de islam tegen te gaan. Deze predikant zag ook als taak van de overheid de ware religie uit te dragen, voor te staan en te verbreiden. Taffin liet in zijn uitleg van het boek Openbaring blijken dat aan de heidenen het Evangelie verkondigd diende te worden. Ook een man als Walaeus zag vanuit de zendingsopdracht van Christus aan de apostelen dat de kerk in zijn tijd zending diende te bedrijven. Walaeus heeft leiding gegeven aan het opleidingscentrum voor zendingspredikanten dat gedurende een aantal jaren aan de universiteit van Leiden gevestigd was, het zogenaamde Seminarium Indicum (Indisch Seminarie). Hier werden 12 predikanten opgeleid die daadwerkelijk dienst hebben gedaan

in de zending. H. de Groot schreef een apologetisch boek, waarin de waarheid van het christendom tegenover andere godsdiensten wordt aangetoond. Voor zeelieden bestond er een verkorte versie van dit boek. Van de hand van J. Heurnius verscheen een boek over de roeping van de kerk om in Indië de verkondiging van het Evangelie te bevorderen: "Vermaning, de evangelische zending onder de Indiërs ter harte te nemen". Daarin staat ondermeer dat God "verlangt dat de duisternis der Indiërs verdreven en het licht van het Evangelie in de verste uithoeken van de onbekende wereld geplaatst wordt en dat dit zo spoedig mogelijk zal gebeuren...Laat ons dan tijdig het werk des Heeren aanvatten, opdat wij niet nalatig zijn en onze plicht niet verwaarlozen." Het gaat Heurnius om de uitbreiding van het Koninkrijk Gods en de heiliging van Zijn Naam. "Ongeacht volk of taal moeten de volkeren in Indië tot bekeering worden geroepen." Heurnius voegde de daad bij het woord door zelf van 1624-1639 in Indië te werken.

Ook W. Teellinck zag het belang van de zending in. Hij had oog voor de opdracht die rustte op de kerk. Hij was predikant te Middelburg en had zodoende veel te maken met het werk van West-Indische Compagnie. Hij zag als haar taak (trouwens ook van de Oost-Indische Compagnie), het Woord Gods te verbreiden opdat "blinde inlandse heidenen, verstoten Joden en verdwaalde Portugezen" de prediking zouden horen. Ook een man als Polyander had een ogen oog voor de taak van de predikers in het werk van de zending. De overheid diende hen te steunen. Handel en scheepvaart werden als belangrijke middelen gezien om het Koninkrijk Gods uit te breiden. Niet alleen predikanten, ook matrozen en kooplieden hadden daarin een taak. Uit wat tot nu toe in het kort naar voren is gehaald blijkt dat er terdege oog is geweest in de kerk van de 17e eeuw voor de opdracht tot het bedrijven van zending. Vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie hebben de noodzaak van de zending bepleit. Ook in de tweede helft van de 16e eeuw treffen wij dit zendingsbewustzijn aan. In de West diende aan de Brazilianen het Evangelie gepredikt te worden. Een man als Voetius nam als uitgangspunt de wil van God. Volgens hem heeft de kerk het recht zendingswerkers uit te zenden. Hij verwijst daarbij naar Handelingen 13 waar Paulus en Barnabas worden uitgezonden door de

gemeente te Antiochie. Ook J. van Lodenstein had oog voor de taak van de zending. Het licht van het Woord Gods diende te schijnen onder de heidenen. Maar hij klaagt ook over wereldgelijkvormigheid van christenen en te weinig ijver om het Woord Gods te verbreiden. Witsius zag als taak van de staat in ruil voor de rijkdommen die de Heere gaf in Oost en West het Evangelie te verkondigen. Zeelieden dienden zich goed te gedragen en goed te spreken. Dat zou immers een middel in Gods Hand kunnen zijn tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk onder de heidenen.

Onze taak

Wat heeft dit alles ons te zeggen? Allereerst dat wij ook oog dienen te hebben voor het bevel dat de Heere aan Zijn apostelen heeft gegeven. Dit bevel heeft nog niets van haar geldingskracht verloren. Het werk der zending dient door de kerk in stand gehouden en voortgezet te worden. Het is niet genoeg wanneer wij flink wat geven voor het werk van de zending in de collecte of op een andere wijze. Gebed is ook noodzakelijk. De Heere wil gebeden zijn om de uitbreiding van Zijn Koninkrijk. Zoals vroeger zeelieden in verre en vreemde landen kwamen en tot taak hadden het Woord Gods daar te laten klinken, zo komen velen van ons ook in verre en vreemde landen wanneer zij op vakantie gaan. Er doen zich vast wel gelegenheden voor iets door te geven uit het Woord van God. Laat die gelegenheden niet ongebruikt voorbij gaan. Het verlangen in het hart moge leven: Uw Koninkrijk kome.

Ds. A. van Heteren

Deputaten Buitenlandse Zending

Benoeming Ds. A. van der Maarl

Op 26 juni jl. is Ds. A. van der Maarl, missionair predikant van de gemeente van Mussel, benoemd tot stafwerker van IFES-Nederland voor het werk onder buitenlandse studenten. In overleg met het bestuur van IFES-Nederland hebben deputaten hem voor een periode van twee jaar voor deze taak afgestaan met de mogelijkheid van verlenging. Omdat het gaat om werk in Nederland onder buitenlandse studenten hebben deputaten hierover

overleg gevoerd met en medewerking gekregen van deputaten Evangelisatie. De kerkenraad van Mussel heeft zich bereid verklaard zijn taak als missionaire gemeente voort te zetten. Per 1 september zal Ds. Van der Maarl met dit nieuwe missionaire werk beginnen. Van harte bevelen deputaten Ds. en mw. Van der Maarl en hun gezin in de liefde en het gebed van de kerken aan. Namens deputaten,

Ds. H. Laat, secr.

Kom Over En Help

Kom Over En Help geeft hulp aan door brand getroffen gemeenten

Het bestuur van de stichting Kom Over En Help heeft aan de baptistengemeente in Kiev en de Hongaarse Gereformeerde Kerk in het Roemeense Vaida laten weten een financiële actie te starten voor de herbouw van hun kerkgebouwen. Beide gemeenten werden in de afgelopen tijd getroffen door brand.

Het kerkgebouw van de baptistengemeente aan de Pukhovastraat in Kiev werd donderdagmiddag 18 mei door een uitslaande brand getroffen. Het gebouw werd volledig verwoest. De gemeente, die ruim 1.200 leden telt, komt nu samen in een grote tent. Eind vorig jaar al werd de Hongaarse Gereformeerde Kerk in het Roemeense Vaida door een soortgelijke ramp getroffen. Ook daar ging het groten-deels uit hout bestaande kerkgebouw geheel in vlammen op.

De twee gemeenten hebben om financiële steun gevraagd voor de wederopbouw van hun kerk. De nieuwbouw gaat in beide gevallen zo'n 250.000 gulden kosten. Inmiddels hebben de zuster gemeenten in Roemenië en Oekraïne hun steun aan de getroffen gemeenten toegezegd. Ds. Velichko van de gemeente in Kiev verwacht dat, ondanks de grote armoede in zijn land, de offervaardigheid van de Oekraïense gemeenten groot zal zijn. Maar veel meer dan de helft van de kosten zullen ze niet op kunnen brengen. Kom Over En Help heeft uit haar noodfonds aan beide gemeenten voorlopig een bedrag van 5.000 Duitse Mark beschikbaar gesteld. Daarnaast heeft de stichting de kerkenraden in Nederland aangeschreven met verzoek om financiële steun. De Gereformeerde Gemeenten in Krimpen aan de IJssel en de Gereformeerde Gemeente in Leerdam, die hun kerkgebouwen momenteel uitbreiden, hebben hun oude kerkenbanken

beschikbaar gesteld aan Kiev en Vaida. Drie trailers met kerkbanken worden binnenkort door Kom Over En Help naar Vaida en Kiev gestuurd. De stichting hoopt dat ook de financiële steun snel op gang komt, zodat beide gemeenten nog voor de winter kunnen beginnen met bouw van een nieuwe kerk.

Voor meer inlichtingen:

Mw. E. Krooneman, algemeen
secretaris Tel.: 033-2463208

Boekbesprekingen

J.A. Baaijens, **Ben jij ook een discipel?** 160 blz., f. 24,95, Uitgeverij Groen- Heerenveen. De auteur is docent godsdienst en heeft al meer gepubliceerd. De auteur tracht op bewogen manier aan jongeren de juiste weg te wijzen wat het een nodige betreft. Duidelijke voorbeelden verhelderen de bedoeling. Wel rees de vraag bij het doornemen van het boek of de voorbeeldverhalen in werkelijkheid hebben plaatsgevonden: bijvoorbeeld het verhaal over Onno die verslaafd raakt en er op een wonderlijke wijze van af komt (blz. 53- 61). Maar de strekking van het verhaal is duidelijk. Na elk hoofdstuk zijn gespreksvragen opgenomen om door te denken over de aangereikte zaken. Het boek zou meer compleet geweest zijn als er een voorwoord was opgenomen.

Sara Ephraim Diamant, **Een diamant door God geslepen**, 151 blz., f. 26,50, Uitgeverij den Hertog- Houten. Sara van Gelderen werd in 1797 te Tiel geboren en trad in 1819 in het huwelijk met Benjamin Nathan Diamant. Van 1821- 1827 heeft het gezin in Duitsland gewoond. De jaren 1845- 1849 worden beschreven in dit boek. Op 1 oktober 1847 werd het echtpaar Diamant met hun kinderen gedoopt in de Hervormde Kerk te Breda. Volgende woonplaatsen waren: Fijnaart, Delfshaven en Rotterdam. Daar overleed Sara in 1882 op de leeftijd van 84 jaar. In dit boek heeft zij haar krachtadige bekering beschreven vanuit het Jodendom tot het Christendom. Veel strijd en vijandschap is er geweest. Kinderen stierven. Maar er mocht ook betrouwd worden op de Naam des Heeren. Het boek werd in 1924 voor het eerst uitgegeven, 42 jaar na het overlijden van de schrijfster. De titel van het boek is ontleend aan een uitspraak van de schrijfster. Zij kwam eens iemand tegen die haar vroeg:

“Bent u vrouw Diamant?” Haar antwoord was: “Ja, en door God geslepen.” Vele malen is het boek herdrukt. In de nu verschenen uitgave zijn de biografische gegevens verder aangevuld, de spelling is aangepast, een hoofdstukindeling is aangebracht en er zijn tussenkopjes geplaatst. Het boek is het lezen zeker waard. Aan het slot is een brief opgenomen die Sara Diamant in het laatste jaar van haar leven schreef aan haar zoon Philip.

Matthew Henry, **De vreugde van het geloven**, 128 blz., f. 24,90, Uitgeverij De Groot- Goudriaan. Dit boek bevat een bundel van zes lezenswaardige preken. Spoedig na het sterven van Henry in 1714 is het uitgekomen onder de titel: De aangenaamheid van een godsdienstig leven verklaard, bewezen en aanbevolen in de beschouwing van allen, vooral van jonge mensen. Henry heeft in dit boek de vreugde van een christelijk leven verwoord. In ware vroomheid ligt ware vreugde. Een echt christelijke levenswandel is een reis naar de vreugde. Matthew Henry zelf heeft de vreugde waarover hij schrijft mogen kennen. In het voorwoord van Henry wordt het verschil tussen vleselijk leven en godvruchtig leven benadrukt. De vreugde van een godvruchtig leven is oneindig veel heerlijker dan de vreugde van een vleselijk leven. Het boek is voorzien van een uitgebreide inleiding van J.J. Packer. De volmaakte geestelijke vreugde wordt pas na dit leven onderhouden. Hierover schrijft Henry op blz. 127 en 128 het volgende: “Laten we tenslotte verlangen naar de volmaaktheid van deze geestelijke vreugde in het Koninkrijk der heerlijkheid. Als we daar komen, en niet eerder, zullen we volmaakt gemaakt worden. Zolang we hier zijn, kennen en beminnen we ten dele en daarom verheugen wij ons ook ten dele. Zelfs onze geestelijke vreugde is soms in nevelen gehuld of getemperd; we vermengen deze met tranen en zuchten. Maar in de hemel is er een volheid van vreugde die niet gemengd is en is er eeuwige blijdschap, die nooit onderbroken of getemperd wordt. Christus’ dienstknechten zullen daar ingaan in de vreugde van hun Heere (Matth. 25: 21) en daar zal ‘eeuwige blijdschap’ zijn (Jes. 35: 10). En wat is de vreugde die genoten wordt op de wegen van de wijsheid vergeleken met die aan het eind van de weg? Als het aangenaam is om ons te verliezen in de schoonheid en de liefde van God, terwijl we

in het lichaam zijn en uitwonen van de Heere, hoe zal het dan zijn als we het lichaam hebben afgelegd en bij de Heere mogen gaan wonen? Als een dag in Gods voorhoven en een paar minuten waarin we Hem loven, zo aangenaam zijn, hoe zal het dan zijn om eeuwig te zijn binnen het voorhangsel onder degenen die wonen in Zijn huis boven en Hem nog steeds loven? Als het onderpand van de erfenis zo bekoorlijk is, hoe zal de erfenis zelf dan zijn?” “Het is zeer aangenaam om Christus hier te dienen, maar het is veel beter om ontbonden te worden en met Christus te zijn. ‘Nu zijn wij kinderen Gods’, en dat is een zeer bekoorlijke gedachte, maar ‘het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen’ (1 Joh. 3: 2); er is iets achtergehouden en daardoor wordt ons verlangen levend gehouden. We zijn nog niet thuis, maar we moeten ernaar verlangen om daar te komen en heilig blijven uitzien naar de heerlijkheid die geopenbaard zal worden, opdat we zolang we hier zijn, aangespoord worden om te jagen naar het wit tot de prijs van onze roeping.”

Beatrice Hofman Hoek, **Omgaan met kanker thuis**, 85 blz., f. 24,75, Uitgeverij Plateau, Barneveld. Het valt niet mee te moeten horen dat men kanker heeft. Meestal volgt een heel zware tijd. Ook voor gezinsleden, familie en vrienden betekent het heel veel. Dit boek beschrijft de werkelijkheid vanaf de eerste diagnose tot en met het onder ogen zien van de dood of een toekomst vol onzekerheden. Aan de orde komen gevoelens van angst, ontkenning, jaloezie en overgave aan God. De schrijfster is ex- kankerpatiënte. Ze weet dus waarover ze het heeft. Als zodanig is het boek waardevol. Jammer is dat de geestelijke strekking van het boek te optimistisch is. In meerdere gedeelten, maar bijzonder in hoofdstuk 14 “De toekomst onder ogen zien” is geen sprake van twee wegen, maar van een weg, de weg ten hemel. Wie hiermee rekening houdt kan toch zijn winst met de inhoud van dit boek doen.

Ton van de Schans, Hiltje Vink en Anne van de Pol, **Herbergzaamheid**, 132 blz., f. 27,50, Uitgeverij Groen- Heerenveen. Dit boek verscheen in de serie praktisch en pastoraal. De ondertitel luidt: “Pleegzorg en opvang van vreemdelingen in bijbels perspectief.” De eeuwen door hebben vreemdelingen een toevlucht gezocht en gevonden in Nederland. Er zijn in onze tijd

Ned. Stichting voor "verpleegkundigen in Israël"

Mede dank zij de financiële steun van de V.V.I. kon "Beth Queen Juliana", het naar Prinses Juliana genoemde ziekenhuis in Herzlya, onlangs een nieuwe vleugel in gebruik nemen.

Helaas zijn zij nog niet in staat om deze vleugel volledig te kunnen gebruiken wegens een tekort aan, voor de verpleegkundige zorg, benodigde apparatuur.

Door een gift over te maken aan de V.V.I. helpt u ons de zorg voor de daar verpleegde "Nederlandse Joden" te verbeteren.

Help ons Israël helpen

Uw giften verwachten wij op giro 3885840 of bankrekening 50.70.14.111 t.n.v. Penningmeester V.V.I., Postbus 903, 3100 SX Gorinchem.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig.
bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht
bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en
19.00 uur. Laat u wel tijdig inschrijven!

veel asielzoekers in ons land. De inhoud van dit boek is dan ook volop actueel. Het boek bevat de volgende hoofdstukken:

1. Vreemdelingen in het Oude Testament.
2. Hoe wordt in het Nieuwe Testament over de vreemdeling gesproken?
3. Herbergzaamheid door de eeuwen heen.
4. Herbergzaamheid en de christelijke gemeente.
5. Een stap in het diepe.
6. Een pleegkind...en wat erbij hoort.
7. Het pleeggezin en de nieuwe situatie.
8. Afscheid of blijven.
9. Herbergzaamheid in het christelijk gezin.
10. Als vluchteling op zoek naar herbergzaamheid...
11. Goed, je mag het horen.. mijn verhaal.

Tenslotte wordt in een bijlage in het kort iets gezegd over feiten en misvattingen aangaande vluchtelingen. Ter meningsvorming en/of meningsverandering aangaande de beschreven zaken aanbevolen.

Dr. P. de Vries, **De verhouding van Wet en Evangelie**, 24 blz., f. 3,50. Deze brochure verscheen bij de stichting Lectori Salutem, Postbus 229, 2990 AE Barendrecht. Deze brochure is een neerslag van een lezing gehou-

den voor het comite studiedagen gereformeerde theologie en gaat uit van de brief aan de Galaten. In kort bestek wordt het eigen standpunt van de auteur duidelijk.

Ds. C.J. Meeuse, **Een liefdevolle raad aan de jeugd**, 20 blz., f. 2,50. Een preek over Spr. 1: 10 naar aanleiding van de Europese kampioenschappen Voetbal. Eveneens verschenen bij de stichting Lectori Salutem. Ook na de gehouden kampioenschappen heeft deze brochure zeker betekenis.

Ds. D.J. Budding, **Wat is het doel van mijn leven?** 134 blz., f. 24,90, Uitgeverij Den Hertog- Houten. De ondertitel van het boek luidt: 'Vragen rondom belijdenis doen, bekering en avondmaal.' Deze en andere zaken worden op een begrijpelijke en eenvoudige manier aan de orde gesteld. Het eerste hoofdstuk luidt: "Waarom leef ik eigenlijk?" Verder komen aan de orde: Gods verbond, de doop als een pleitgrond en niet als een rustgrond, christelijke opvoeding, de betekenis van de preek, catechisatie, het Heilige Avondmaal, het naderende einde en de dood, de oordeelsdag, de hel en de hemel en de eeuwigheid. Hoewel het boekje allereerst geschreven is voor jongeren, kunnen ook ouderen het ter hand nemen. In kort bestek wordt veel stof tot nadenken geboden.

Ned. Stichting voor "verpleegkundigen in Israël"

"OPROEP"

Draagt u Israël een warm hart toe en heeft u tijd over, dan bent u de persoon die wij zoeken.

Wij zoeken een collega wonende in de provincie Zeeland, Noord Brabant of Limburg, om ons PR-team te versterken.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met dhr. A. Geurtsen, tel. 0318-561641 of schrijf naar het administratieadres van de V.V.I., Voermanstraat 102, 4204 RJ Gorinchem.

"OPROEP"

Draagt u Israël een warm hart toe en heeft u tijd over, dan bent u de persoon die wij zoeken.

Wij zoeken een collega die het secretariaat wil komen versterken.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met onze secretaresse Mevr. Y. Bartlema, J. Banckertplaats 84, 3012 HD Rotterdam. Tel. 010-4137951.